

Badania literackie I

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Humanistyka w szkole - polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 03HUMFS.21K.02489.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Emilia Kledzik, Sylwia Karolak	
Prowadzący zajęcia	Emilia Kledzik, Sylwia Karolak, Sylwia Panek, Elżbieta Winiecka	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest wstępne przygotowanie studentek i studentów do samodzielnego prowadzenia prac badawczych w zakresie literaturoznawstwa (historia literatury, analiza i interpretacja tekstu literackiego) na poziomie podstawowym, niezbędnym do: - opracowania konspektu pracy magisterskiej, - przekazywania oraz korzystania z wiedzy o literaturze w praktyce zawodowej, - doskonalenia własnych kompetencji lekturowych, - świadomego uczestnictwa w życiu literackim i kulturalnym. Przedmiot „Badania literackie I” ma zapewnić początkującym badaczom i badaczkom literatury oraz jej kontekstów orientację w elementarnym wyposażeniu warsztatu literaturoznawczego. Jest on wprowadzeniem do przedmiotu „Badania literackie II”, w ramach którego nacisk zostanie położony na kształtowanie świadomości metodologicznej. Oba przedmioty stanowią całość integrującą metody, teorie i praktyki badawcze.

Wymagania wstępne

Ukończone studia licencjackie w zakresie filologii polskiej lub innej bądź zaliczony przedmiot „Vademecum literaturoznawcze” na II stopniu filologii polskiej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna różne przedmioty badań literackich;	HUM_K2_W01, HUM_K2_W02	Test
W2	zna metody badań literackich wypracowanych w różnych epokach.	HUM_K2_W01, HUM_K2_W02, HUM_K2_W03	Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	posiada umiejętność krytycznej lektury tekstów naukowych z zakresu humanistyki (także w języku obcym), dyskutowania o nich i korzystania z nich w samodzielnym opracowywaniu zagadnień literackich i kulturowych;	HUM_K2_U03, HUM_K2_U04, HUM_K2_U05, HUM_K2_U06, HUM_K2_U07, HUM_K2_U08, HUM_K2_U10	Projekt, Praca pisemna
U2	potrafi określić przedmiot i cel własnych badań literackich oraz skoordynować je z odpowiednimi metodami badawczymi;	HUM_K2_U01, HUM_K2_U02, HUM_K2_U03, HUM_K2_U04, HUM_K2_U05, HUM_K2_U10	Projekt, Praca pisemna
U3	potrafi zaprezentować i uzasadnić własne stanowisko w dyskusji na tematy ogólnohumanistyczne.	HUM_K2_U01, HUM_K2_U02, HUM_K2_U06, HUM_K2_U07, HUM_K2_U08, HUM_K2_U09, HUM_K2_U10	Projekt, Praca pisemna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	ma świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych;	HUM_K2_K03, HUM_K2_K04, HUM_K2_K05, HUM_K2_K06, HUM_K2_K07	Projekt, Praca pisemna
K2	ma świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich.	HUM_K2_K04, HUM_K2_K05, HUM_K2_K06, HUM_K2_K08	Projekt, Praca pisemna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
-----	-----------------------------	------------------------------	-------------

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Metody, metodologia, teoria w naukach humanistycznych: rozróżnienia terminologiczne.	W2, U1, U2, U3, K1, K2	Ćwiczenia
2.	Interdyscyplinarność w badaniach literackich.	W2	Ćwiczenia
3.	Przedmiot(-y) badań literackich, np.: tekst, dokument, utwór, dzieło; epoka literacka, proces historycznoliteracki, styl literacki, prąd literacki, konwencja literacka, gatunek literacki; system literacki, kultura literacka, komunikacja literacka, instytucje życia literackiego; twórca/autor, odbiorca/czytelnik, recepcja literatury, przekład literacki.	W1, U3	Ćwiczenia
4.	Analiza tekstu: filologiczna, strukturalna, semiotyczna, krytyczna analiza dyskursu.	W2, U1, U3	Ćwiczenia
5.	Sposoby przeprowadzania i znaczenie kwerend w badaniach literackich (biblioteki i czytelnie, archiwa publiczne i prywatne, zasoby cyfrowe).	W2, U1, U2	Ćwiczenia
6.	Osoba twórcy w badaniach literackich (biografizm, krytyka personalistyczna).	W1, U3, K2	Ćwiczenia
7.	Komparatystyka literacka i badania intertekstualne.	W1, U3	Ćwiczenia
8.	Perspektywa socjologiczna w badaniach literackich (np. komunikacja literacka, czytelniczy i czytelnictwo, instytucje życia literackiego); metoda studium przypadku.	W1, W2, U3, K2	Ćwiczenia
9.	Perspektywa kulturowa i antropologiczna w badaniach literackich.	W1, W2, U3, K1, K2	Ćwiczenia
10.	Sztuka interpretacji dzieła literackiego.	W1, W2, U2, U3, K1, K2	Ćwiczenia
11.	Narzędzia cyfrowe w warsztacie literaturoznawczym (np. badania korpusowe, distantreading, stylometria).	W1, U2	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Metoda projektu, Praca w grupach, Zajęcia w archiwum i bibliotece

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Warunkiem zaliczenia jest aktywne uczestniczenie w zajęciach oraz: - do wyboru: przygotowanie projektu badawczego na wzór wniosków grantowych (z opisem tematu, celów, metodologii, bibliografią) lub napisanie pracy na zadany temat, - test. Kryteria oceniania: bardzo dobry (bdb; 5,0): pogłębiona i usystematyzowana wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, wysoka świadomość przedmiotu i celu własnych badań, bardzo dobra umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z drobnymi niedociągnięciami dobry (db; 4,0): usystematyzowana wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, wysoka świadomość przedmiotu i celu własnych badań, dobra umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie dostateczny plus (+dst; 3,5): podstawowa wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, elementarna świadomość przedmiotu i celu własnych badań, przeciętna umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie dostateczny (dst; 3,0): podstawowa wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, elementarna świadomość przedmiotu i celu własnych badań, słaba umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie niedostateczny (ndst; 2,0): niewystarczająca wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, brak świadomości przedmiotu i celu własnych badań, brak umiejętności prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie

Literatura

Obowiązkowa

1. Bartoszyński K., Aspekty i relacje tekstów (Źródła – historia – literatura), w: Dzieło literackie jako źródło historyczne, red. Z. Stefanowska, J. Sławiński, Warszawa 1978.
2. Burzyńska A., Markowski M.P., Teorie literatury XX wieku. Podręcznik, Kraków 2006.
3. Culler J., Teoria literatury: bardzo krótkie wprowadzenie, przeł. M. Bassaj, Warszawa 1998.
4. Komparatystyka dzisiaj. Tom I – problemy teoretyczne, pod red. E. Szczęsnej, E. Kasperskiego, Kraków 2010.
5. Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy, red. M.P. Markowski, R. Nycz, Kraków 2006.
6. Markiewicz H., Zakres i kierunki współczesnych badań literackich, w: tegoż: Główne problemy wiedzy o literaturze, wyd. IV przejrzone i uzupełnione lub wydania późniejsze, Kraków 1976.
7. Stussi A., Wprowadzenie do edytorstwa i tekstologii, przeł. M. i P. Salwa, Gdańsk 2011.
8. Szahaj A., O interpretacji, Kraków 2014.
9. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach. Ostateczny kształt listy lektur określa prowadzący na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	30
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie pracy semestralnej	30
Przygotowanie do zaliczenia	20

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 130
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HUM_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym, zwłaszcza do podjęcia dialogu z przedstawicielami odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych
HUM_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystywania wiedzy o literaturze, historii, języku i kulturze do budowania tożsamości zbiorowej i rozwijania więzi społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, z wykazaniem wrażliwości etycznej związanej z własną pracą i udziałem w różnych formach życia zbiorowego
HUM_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i świata, krzewienia kultury języka, kultury czytelniczey i kultury historycznej
HUM_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do inspirowania innych do uczestnictwa w kulturze, samokształcenia oraz podejmowania działań dla dobra wspólnego
HUM_K2_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego współdziałania z innymi w zróżnicowanym otoczeniu społeczno-kulturowym oraz zawodowym, także międzynarodowym
HUM_K2_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego przyjmowania ról zawodowych, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działań na rzecz ich respektowania, a także zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów
HUM_K2_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w zmiennych warunkach, także przystosowując istniejące lub opracowując nowe narzędzia i metody zwłaszcza w odniesieniu do zadań nauczyciela szkoły ponadpodstawowej
HUM_K2_U02	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać problemy badawcze w zakresie literaturoznawstwa, historii i językoznawstwa, posługując się ujęciami teoretycznymi, pojęciami, procedurami i sprawnościami właściwymi dla polonistyki i historii
HUM_K2_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać i właściwie dobierać źródła i informacje, także z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, dokonywać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji
HUM_K2_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich i historycznych, przeprowadzać ich analizę i interpretację z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, zwłaszcza literaturoznawczych i historycznych
HUM_K2_U05	Absolwent/ka potrafi wprowadzać pozyskane z różnorodnych źródeł dane do własnych prac, krytycznie i twórczo przetwarzać je z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej
HUM_K2_U06	Absolwent/ka potrafi formułować i wyrażać własne poglądy, posługując się właściwym stylem funkcjonalnym polszczyzny, dobranym adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z uwzględnieniem ekspresywnych, estetycznych i pragmatycznych właściwości języka polskiego
HUM_K2_U07	Absolwent/ka potrafi prowadzić debaty i brać udział w dyskusji; formułować i artykułować wnioski na podstawie przeprowadzonych rozumowań w odniesieniu do zagadnień literackich, historycznych i społeczno-kulturowych
HUM_K2_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się, również na gruncie zawodowym, językiem polskim z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, a także językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
HUM_K2_U09	Absolwent/ka potrafi współdziałać z innymi osobami, planować i organizować oraz kierować pracą
HUM_K2_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności ogólne, dziedzinowe i specjalnościowe, planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, jak również ukierunkowywać innych w tym zakresie

Kod	Treść
HUM_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania literaturoznawstwa, historii i językoznawstwa, procedury poznawcze i metodologie właściwe dla tych dyscyplin, wykorzystywaną na ich obszarze terminologię, jak również właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych tekstów ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich i historycznych
HUM_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób główne tendencje rozwojowe literaturoznawstwa, historii i językoznawstwa, a także usytuowanie, miejsce i znaczenie polonistyki i historii w obszarze badań humanistycznych
HUM_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób fakty i zjawiska z zakresu historii literatury polskiej od początków do współczesności, także w ich relacji z faktami i zjawiskami z dziejów literatury, sztuki i kultury powszechnej